

خراشفا

KHORAM SHAFA magazine

سال اول، شماره اول، تابستان ۱۴۰۳
فصلنامه علمی، فرهنگی
وادبی خرام‌شا

سیاکه رایت منصور پادشاه رسید
طالع آگر مدد دهد دامنش آورم به کف
در هجر وصل باشد و در ظلمت است نور
پس ولگردی می‌کنی
آغاز غمگین
زامبی فراتراز واقعیت با ترانک دوپ
پرونده فاجعه سوسو
سگ‌های آبی
ایل بختیاری
تالاب از گن
مفرغ‌های لرستان

@KHORAM_SHAFALUMS

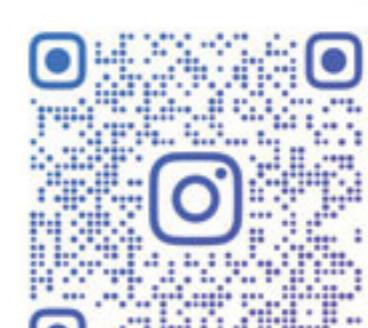

سال اول، شماره اول، تابستان ۱۴۰۳

فصلنامه علمی، فرهنگی
و ادبی خرم‌شفا

در نسخه الکترونیک نشریه هرگاه با
این علامت مواجه شدید با کلیک
بر روی آن می توانید به لینک مربوطه
دسترسی پیدا کنید

@KHORRAM_SHAFALUMS

@khorram_shafa_lums

صاحب امتیاز: دکتر هادی حیاتی
عضو هیئت علمی دانشگاه داروسازی لرستان

شماره مجوز: ۱۹۹/۰۴/افان

مدیر مسئول: دکتر هادی حیاتی

سردیب: دکتر ایرج سلیمی کیا
عضو هیئت علمی و ریاست دانشگاه داروسازی لرستان

مدیر اجرایی: شهرزاد ایران زاد

(دانشجوی داروسازی علوم پزشکی لرستان)

هئیت تحریریه (براساس حروف الفباء): عاطفه
ابدالی، شهرزاد ایران زاد، مائده باقری، امیر حسن
پیریایی، پویاسروی، یاسین خدمی، زهرا صارمی،
زهرا غلامی، نیلوفر نجاری (دانشجویان داروسازی
علوم پزشکی لرستان)

ویراستار ادبی: زهرا غلامی

(دانشجوی داروسازی علوم پزشکی لرستان)

ویراستارهای علمی: دکتر هادی حیاتی

(عضو هیئت علمی دانشگاه داروسازی لرستان)

کارشناس نشریات: خانم کبری حیدری مهر

صفحه آراء، گرافیست:
سید محمدعلی بلادی

0917 306 2328
سید محمدعلی بلادی
Graphic designer

@Foxart.32

FOXART.32

فهرست محتوا

CONTENTS

KHORAM SHAFA magazine

بخش ادبی:

- ۰۵ بیاکه رایت منصور پادشاه رسید
۰۵ طالع اگر مدددهد دامنش آورم به کف
۰۶ در هجر وصل باشد و در ظلمت است نور
۰۷ پس ولگردی می کنی
۰۸ آغاز غمگین

بخش علمی:

- ۱۰ زامبی فراتراز واقعیت با ترانک دوب
۱۲ آروماتراپی
۱۵ استارتاپ ماموت
۱۸ پرونده فاجعه سوسو
۲۰ آمارنامه دارویی ایران
۲۳ تعطیلات سالم تر در ۱-۲-۱۳
۲۷ سگ های آبی
۲۸ Medscape

بخش فرهنگی:

- ۳۱ ایل بختیاری
۳۴ تالاب از گن
۳۶ مفرغ های لرستان

● بیاکم رایت منصور پادشاه رسید
● طالع اگر مدد دهد دامنش آورم به کف
● در هجر وصل باشد و در ظلمت است نور
● پس ولگردی می‌کنی
● آغاز غمگین

فروغ فرج زاد
وقتی که زندگی من هیچ چیز نبود
هیچ چیز به جز تیک تاک ساعت دیواری
دریافتیم
باید، باید، باید
دیوانه وار دوست بدارم
کسی را که مثل هیچ کس نیست

من به خیال زاهدی گوشم
نشین و طرفه آنک
مغبچه‌ای ز هر طرف می
زندم به چنگ و دف

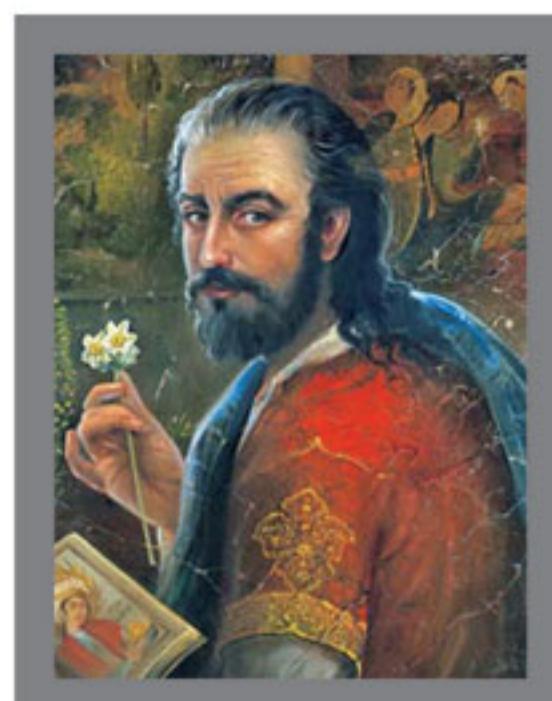

طالع اگر مدد دهد دامنش آورم به کف

طالع اگر مدد دهد دامنش آورم به کف
گر بکشم زهی طرب و ربكشد زهی شرف
طرف کرم ز کس نبست این دل پرامید من
گر چه سخن همی بر دقصه من به هر طرف
از خم ابروی توام هیچ گشایشی نشد
وه که در این خیال کج عمر عزیز شد تلف
ابروی دوست کی شود دست کش خیال من
کس نزد هست از این کمان تیر مراد بر هدف
چند به ناز پرورم مهر بتان سنگ دل
یاد پدر نمی کنند این پسران نا خلف
من به خیال زاهدی گوشه نشین و طرفه آنک
مغبچه ای ز هر طرف می زندم به چنگ و دف
بی خبرند زاهدان نقش بخوان ولا تقل
مست ریاست محتسب باده بدده ولا تخف
صوفی شهر بین که چون لقمه شببه می خورد
پاردمش دراز باد آن حیوان خوش علف
حافظ اگر قدم زنی در ره خاندان به صدق
بدرقه رهت شود همت شحنه نجف

بیا که رایت منصور پادشاه رسید

بیا که رایت منصور پادشاه رسید
نوید فتح و بشارت به مهر و ماه رسید
جمال بخت ز روی ظفر نقاب انداخت
کمال عدل به فریاد دادخواه رسید
سپهر، دور خوش اگنون گند که ماه آمد
جهان به کام دل اکنون رسد که شاه رسید
ز قاطعان طریق این زمان شوند ایمن
قوافل دل و دانش که مرد راه رسید
عزیز مصر به رغم برادران غیور
ز قعر چاه برآمد به اوج ماه رسید
کجاست صوفی دجال فعل مُحدشکل
بگو بسوز، که مهدی دین پناه رسید
صبابگو که چه ها بر سرم در این غم عشق
ز آتش دل سوزان و دود آه رسید
ز شوق روی تو شاه بدين اسیر فراق
همان رسید کز آتش به برگ کاه رسید
مر و به خواب که حافظ به بارگاه قبول
ز ورد نیم شب و درس صبحگاه رسید

دیگر ز شاخ سرو سهی ب بلبل صبور
گلبانگ زد که چشم بد از روی گل به دور
ای گل به شکر آن که تویی پادشاه حسن
بابل بلان بی دل شیدا مکن غرور
از دست غیبت تو شکایت نمی کنم
تانيست غيبيتى نبود لذت حضور
گر دیگران به عيش و طرب خرمندو شاد
مارا غم نگار بود ما يه سرور
 Zahed اگر به حور و قصور است اميدوار
مارا شرابخانه قصور است و يار حور
می خور به بانگ چنگ و مخور غصه و ر کسی
گويد تورا که باده مخور گوه والغفور
حافظ شکایت از غم هجران چه می کنی
در هجر و صل باشد و در ظلمت است نور

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

نویسنده: زهرا غلامی

پس ولگردی می کنی

اخیراً معتاد پرسه های بی قید و قانون شده ام، از آن ها که توی خودت فرو میروی واجازه میدهی پاهایت تورا به ناکجا آباد ببرند. برای دوستی تعریف کردم. خندید و گفت: «پس ولگردی می کنی.»

عجبیب از این واژه ولگردی خوش آمد. ولگردی خاکی و خودمانیست. انگار که دست می اندازد دور شانه ات و هم پایت می شود. قدم میزینیم و من فکر می کنم... به کفش های پسر بچه هی پیله هی دستفروش، به سرخی غلط انداز لبو و طعم نچسبش، به مزه های گم شده در مطبخ، به خانه هی قدیمی آقا و کله قندهایی که عمه می شکست، به گرگ و میش هایی که مدرسه می رفتم. به آن سرو سبز حیاط تنگ و ترش که مثل زنی در آستانه میانسالی است. بلند و کشیده، شاید هم با بینی عقابی و چشم های مورب. زنی که پا گیر آن خانه بود... و به دهار و آن متنیش: «حسین پناهی در شعری می گوید: بی تونه بوی خاک نجاتم داد، نه شمارش سناره ها تسکینم، چرا صدایم کردی؟ چرا؟ این سوال، نابهنه نگام، آش فته ام می کند. چرا صدایم کردی؟ این پرسش خطاب به کیست؟ من که در نیستی خودم بودم، خوش بودم. بی درد، بی نور، راحت. چرا اهلی ام کردی و اینجا یی ام کردی؟ بعد دیدم جایی هم نیستی و سرزمهینی هم نیستی، چیزی نیستنی. مخاطب این سوال کیست؟ نمی دانم با کی حرف می زنم.»

در کوچه پس کوچه های این شهر بالا و بلند و می گردم تاشاید چیزی را که باید پیدا کنم: حساب خیابان ها از دستم می رود.

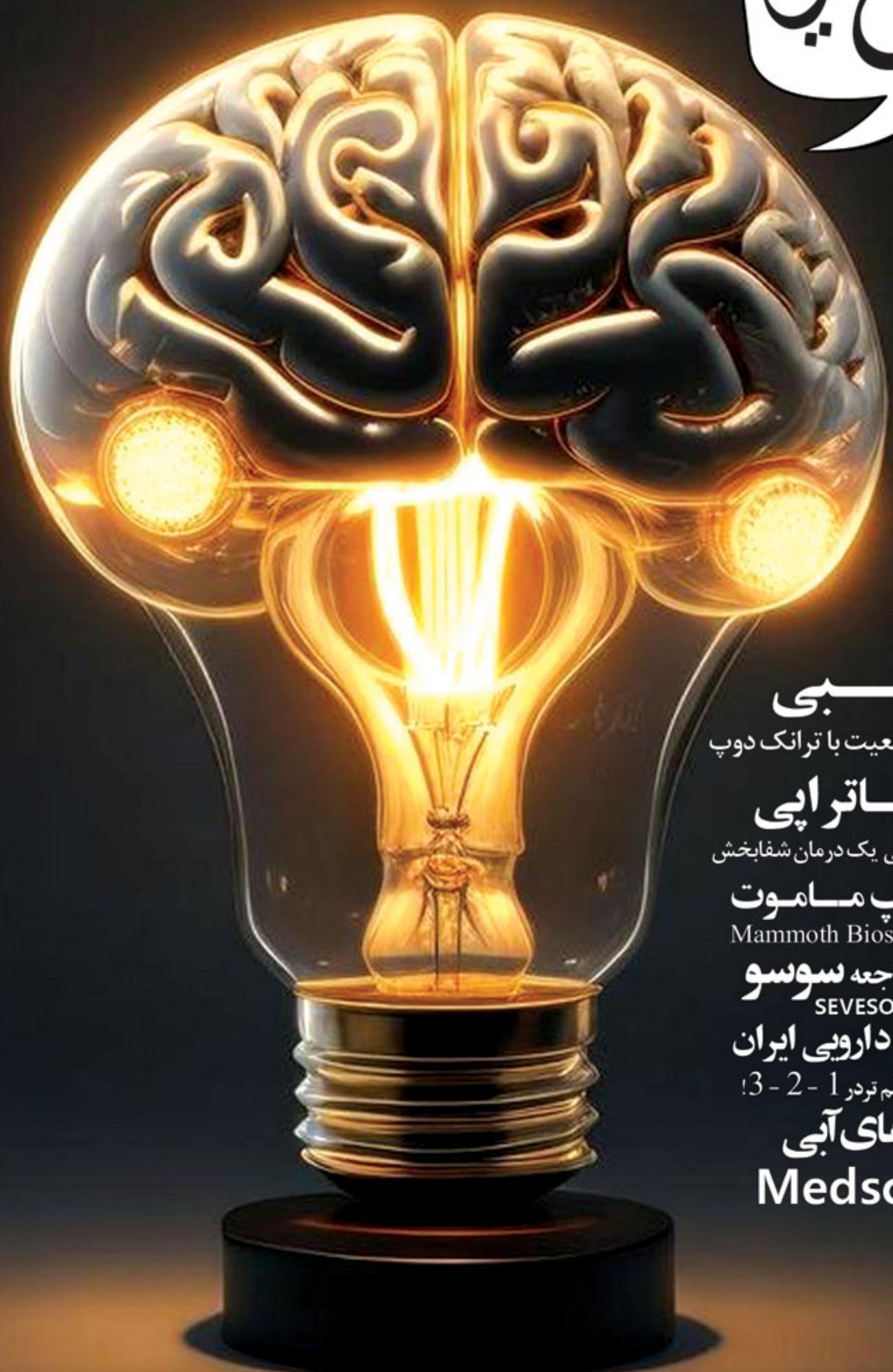

آغاز غمگین

مثل یک رگ زیر تیغ تیز
مثل فواره‌ی خون هستم
مثل الکل زود می‌میرم
مثل این شب‌ها سیاه مستم
مثل هفت تیر با خشابی پر
در دهان مرد که می‌میرد
مثل یک کودک که بی مادر،
دمی آرام نمی‌گیرد
مثل یک شاعر که پایانش،
در این آغاز غمگین است
مثل یک شعر که بی وزن است،
ولی پر درد و سنگین است

بخشش علمی

• زامبی

فراتر از واقعیت با ترانک دوپ

• آرومترایپ

رایجه درمانی یک درمان شفابخش

• استارتاپ ماموت

Mammoth Biosciences

• پرونده فاجعه سوسو

SEVESO-1976

• آمار فامه دارویی ایران

تعطیلات سالیم تردر ۱ - ۲ - ۳!

• سگ‌های آبی

Medscape

گالیلئو گالیله

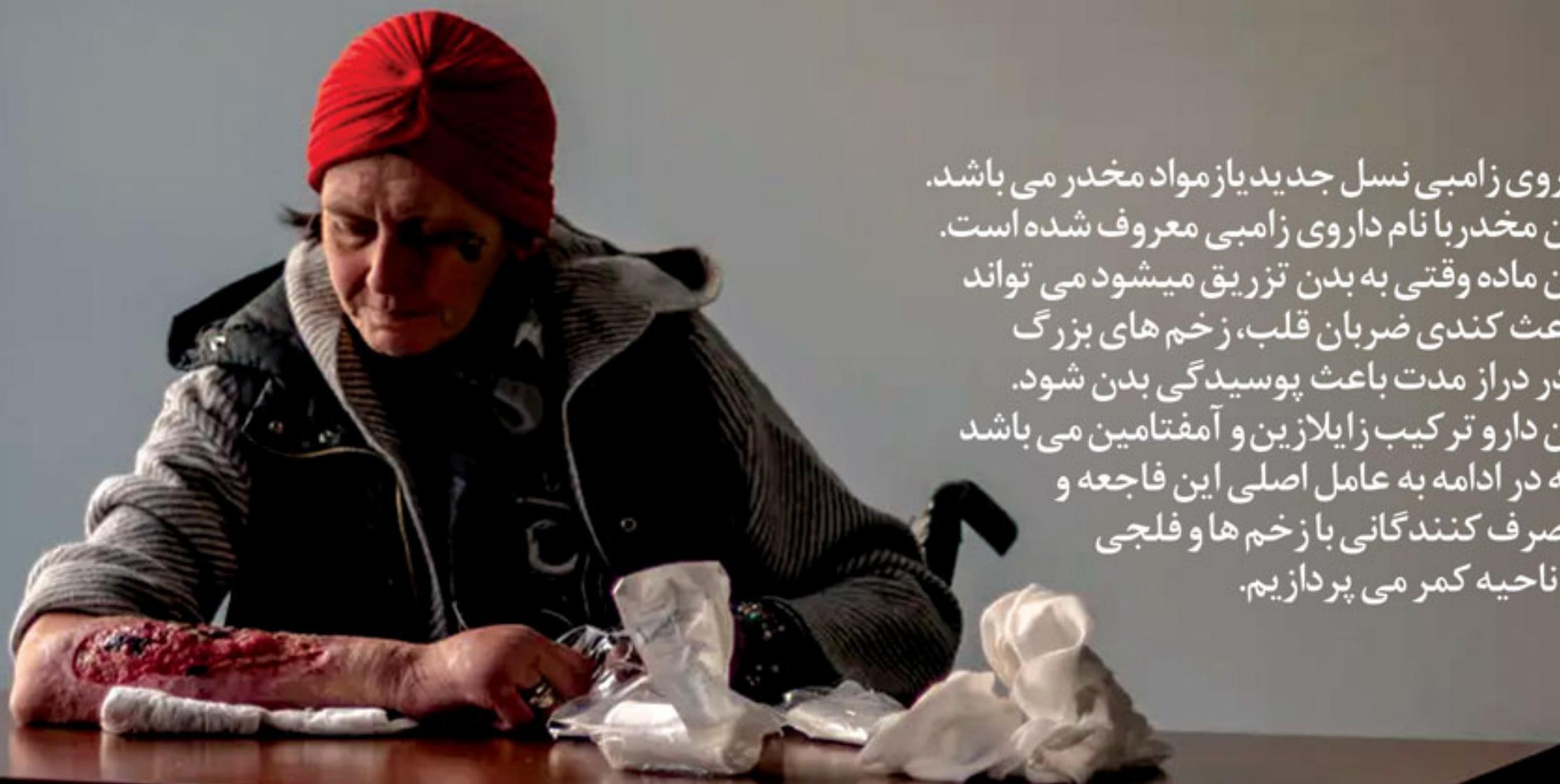
شما نمی‌توانید به یک نفر چیزی را که خودش از قبل
نمی‌داند یاد بدهید، {بلکه} فقط می‌توانید او را از آنچه
می‌داند باخبر و آگاه کنید.

ذامبی

● فراتر از واقعیت با ترانک دوب

داروی زامبی نسل جدیدیاز مواد مخدر می‌باشد.
این مخدر با نام داروی زامبی معروف شده است.
این ماده وقتی به بدن تزریق می‌شود می‌تواند
باعث کندی ضربان قلب، زخم‌های بزرگ
و در دراز مدت باعث پوسیدگی بدن شود.
این دارو ترکیب زایلازین و آمفاتامین می‌باشد
که در ادامه به عامل اصلی این فاجعه و
صرف کنندگانی باز خم‌ها و فلنجی
از ناحیه کمر می‌پردازیم.

■ خود تخریبی در بہترین حالت

دوست او که در یکی از شش اقامت خود در مرکز توانبخشی ملاقات کرد، او را هروئین آشنا کرد. هروئینی با فنتانیل ارزان تر و قوی تر در خیابان‌ها سپس، با کاهش همه‌گیری کووید-۱۹ در سال ۲۰۲۰ در فیلادلفیا، او را از اتفاقش در کنزینگتون بیرون کردند. خانم مک کان گفت: «من هر شب در پیاده روها می‌خوابیدم و گریه می‌کردم. می‌دانستم که بهتر از آن هستم.» یکی کنارش تیر خورد و مردی سعی کرد به او تجاوز کند، اما او با کاتر از خود دفاع کرد. در خیابان‌های گرم تابستان، او مردمی را دید که زخم‌هایشان با کک و انگل پوشیده شده بود. با این حال، او گفت: «من نتوانستم خودم را از آن دارو دور کنم. ساعدهای خانم مک کان به شدت سوخته بود و زخم‌های بازو به شدت چرکی، بدبو و با سوزش‌های شدید و خارش همراه بود.

"خود تخریبی در بهترین حالت"

بروک، پدر ۳۸ ساله بانام مستعار مادربزرگ هود، ویلچر خود را به اتاق بازرسی چرخاند و یک ظرف گالن پر از سرنگ را تحویل داد. مادر، خواهر و همسرش بر اثر مصرف بیش از حد دوز جان خود را از دست دادند. درست بیش از یک سال پیش، پای راست او به دلیل عفونت ناشی از زخم ترانک که در استخوان ایجاد شده بود، به اجبار قطع شد. بانداز را از آرنج تاکف دست باز کرد. در زیر تکه های بافت سیامشدت‌آذون‌های سفید و چرکی، گوشت بریده شده داغ و قرمز بود. او گفت که برای جلوگیری از ترک در دنک زایلازین چندین بار در روز دوپ ترانک را تزریق می‌کند. او از ترس اینکه تزریق در یک محل تازه بتواند زخم جدیدی ایجاد کند، با اکراه به ساعد چرک زده خود شلیک می‌کند. او گفت: «دوپ ترانک به معنای واقعی کلمه گوشت شمارا می‌خورد.»

این خود ویرانگری در بهترین حالت است.

دکتر جوزف دورازیو، متخصص سم شناسی و پژوهشگر اعتیاد در بیمارستان دانشگاه تمپل در فیلادلفیا که ده هانفر از مصرف کنندگان زایلازین را درمان کرده، توصیه می‌کند در هنگام اوردوز با ترانک دوپ بررسی کنند که آیا فرد نفس می‌کشد. از راههای هوایی محافظت کنند، یک دوز نالوکسان مصرف کنند و در خواست پشتیبان بگیرند. پزشکان از این که چگونه زایلازین باعث ایجاد زخم‌هایی چنان شدید می‌شود که در ابتدا شبهیه سوختگی‌های شیمیایی است، متحیر هستند. آنها حتی ممکن است در محل تزریق ظاهر نشوند، اما اغلب در ساق پا و ساعد ظاهر می‌شوند.

REF

1- Xylazine-Induced Skin Ulcers in a Person Who Injects Drugs in Philadelphia, Pennsylvania, USA Published online 2022 Aug 19 Srikrishna V Malayala, 1 Bhavani Nagendra Papudesi, 2 Raymond Bobb, 1 and Aliya Wimbush¹

2-Tranq Dope: Animal Sedative Mixed With Fentanyl Brings Fresh Horror to U.S. Drug Zones

زایلازین آگونیست گیرنده الفا-۲ آدرنرژیک که در سال ۱۹۶۲ در آلمان کشف شد و به عنوان یک عامل ضد فشار خون مورد استفاده قرار گرفت. این دارو در اعصاب محیطی باعث انقباض شریان می‌شود، اما در مرکز به عنوان یک آنتاگونیست سمپاتیک عمل می‌کند که ضربان و انقباض قلب را کاهش می‌دهد. اگرچه برای دامپزشکی تایید شده است، اما سازمان غذا و دارو آن را برای استفاده انسانی تایید نکرده و معمولاً در بیهوشی و به عنوان آرام بخش و مسکن برای حیوانات بسکار می‌رود. این مخدر بطور غیرقانونی برای معتادان تزریقی مصرف می‌شود.

زایلازین را می‌توان بلعیده، استنشاق کرد، دود کرد، خرخر کرد و به عضله یا ورید تزریق کرد. مسمومیت از کلونیدین و تیزانیدین تقلید می‌کند، زیرا مکانیسم اثر یکسانی دارد. شایع ترین عوارض جانبی در انسان عبارتند از فشار خون گذرا ثانویه به تحریک عصب و اگ، برادی کاردی، افسردگی تنفسی، افت فشار خون، اسیدیمی، کما و کاهش بروز ده قلبی.

زایلازین شروع سریعی در عرض چند دقیقه دارد و اثر آنسته به دوز، روش مصرف و ترکیب آن با مواد افیونی یا سایر داروها می‌تواند هشت ساعت یا بیشتر باقی بماند. اما طول مدت عالم پس از مصرف بیش از حد می‌تواند به طور گسترده‌ای متفاوت باشد (۸ تا ۷۲ ساعت) تصور می‌شود که این مکانیسم به واسطه اثر منقبض کننده مستقیم عروق بروی رگ‌های خونی موضعی و در نتیجه کاهش پر فیوژن پوست بدون در نظر گرفتن محل تزریق (IV) انجام می‌شود. بنابراین، استفاده مازمن از زایلازین می‌تواند منجر به انقباض عروق و کمبود اکسیژن پوست شود و همچنین سبب عفونت‌های شدید بافت نرم‌از جمله آبسه، سلولیت وزخم پوست می‌شود.

فنتانیل ساخته شده غیرقانونی با زایلازین در ۹۸,۴ درصد موارد، مرگ و میر را رقم می‌زند که نشان دهنده یک ارتباط زیست محیطی محکم بین فنتانیل و زایلازین در مقایسه با ارتباط فنتانیل با سایر مواد غیرقانونی مانند کوکائین می‌باشد. بطری‌های زایلازین در خانه به صورت آنلاین با نسخه دامپزشکی خریداری می‌شود.

حال چرا زایلازین استفاده می‌شود؟ چراکه اثرات کوتاه مدت تزریق فنتانیل را طولانی می‌کند و ارزان تراز هروئین می‌باشد. (یک کیسه هروئین حدود ۱۰ دلار قیمت داشت، و دوپ ترانک ۵ دلار)

زایلازین باعث ایجاد زخم‌هایی می‌شود که بدون درمان، می‌توانند منجر به قطع عضو شوند. این باعث می‌شود ساعت‌هایی حسی به آنها دست بدهد و مصرف کنندگان را در برابر تجاوز و سرقت آسیب‌پذیر کند. زمانی که فرد به خود می‌آید، اثرات مقدار بالای فنتانیل مصرف شده محو شده و بالافاصله هوس بیشتری می‌کند.

خانم مک کان، ۳۹ ساله، گفت: «صبح با گریه از خواب بیدار می‌شدم، زیرا دست هایم در حال مرگ بودند.» هبوط جهنمی خانم مک کان با داروهای مخدر شروع شد. در سال ۲۰۰۹، زمانی که او ۲۷ سال داشت به داروهای مسکنی که پس از یک تصادف شدید اتومبیل تحویز می‌شد، واپستگی پیدا کرد.

رايحة درمانی یا آرومایپری یک درمان شفابخش و جامع هست که از عصاره گیاهان طبیعی برای ارتقای سلامت و تندرستی استفاده می‌کنند. آرومایپری هم به عنوان یک هنر و هم یک علم در نظر گرفته می‌شود.

آروما تراپی

رايحة درمانی یک درمان شفابخش

ریه به عنوان عضو نهایی برای درمان بیماری‌های موضعی یا به عنوان مسیر تجویز برای درمان های سیستمیک هدف بسیار مهمی در دارورسانی است. این عضو دستری مستقیم به محل بیماری برای درمان بیماری‌های تنفسی را بدون ناکارآمدی فراهم می‌کند و همچنین اثرات ناخواسته تحويل سیستمیک دارو را کاهش می‌دهد.

ریه یک سطح وسیع و یک محیط آنژیمی کنترل شده نسبتاً کم برای جذب سیستمیک داروهای فراهم می‌کند؛ اما این فرایند بدون موانع نیست. ساختار راه هوایی، رطوبت، مکانیسم‌های پاکتیزاسی و وجود بیماری‌های ریوی بررسوب ذرات معلق هودر ریه تأثیر می‌گذارند. بنابراین اثر درمانی داروهای استنشاقی را تحت تأثیر قرار میدهند. اثربخشی دارو ممکن است تحت تأثیر محل رسوب در دستگاه تنفسی و دوز تحويلی به آن محل قرار بگیرد. برای ارائه یک درمان استنشاقی کارآمد و مؤثر این عوامل باید در نظر گرفته بشوند. مشخصات و اندازه ذرات آثروسل می‌تواند نقش مهمی در اجتناب از موانع فیزیولوژیکی ریه و همچنین هدف قرار دادن دارو در ناحیه مورد نظر ریه داشته باشد. نوع دستگاه‌های استنشاقی و فرمولاسیون دارو تعیین کننده اندازه ذرات آثروسل دارو هست.

آروماتراپی

رایحه درمانی یا آروماتراپی یک درمان شفابخش و جامع هست که از عصاره گیاهان طبیعی برای ارتقای سلامت و تندرستی استفاده می‌کنند. گاهی اوقات به آن انسس درمانی نیز گفته می‌شود. در آروماتراپی از روغن‌های معطر و خوش بو برای بهبود سلامت بدن، ذهن و روح استفاده می‌شود که می‌تواند سلامت جسمی و روحی را رتقا بدهد. آروماتراپی هم به عنوان یک هنر و هم یک علم در نظر گرفته می‌شود.

فواید آروماتراپی:

آروماتراپی فواید زیادی دارد که شامل موارد زیر هستند:

مدیریت درد

بهبود کیفیت خواب

کاهش استرس، بیقراری و اضطراب

تسکین درد مفاصل

درمان سردرد و میگرن

کاهش عوارض جانبی شیمی درمانی

کاهش ناراحتی‌های زایمان

مبازه باکتری، ویروس و قارچ

بهبود هضم

بهبود وضعیت آسایشگاه و مراقبت تسکینی

تقویت ایمنی

یکی از فواید آروماتراپی در زایمان طبیعی است که می‌تواند درد و ناراحتی آن را کاهش دهد و از استرس این برهه کم کند. آروماتراپی پتانسیل درمان بسیاری از مشکلات را دارد. از جمله این مشکلات می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

آسم، بیخوابی، خستگی، افسردگی، التهاب، نوروپاتی، محیطی، مسائل قاعده‌گی، الوبسی، سرطان، اختلال در نعوظ، آرترو، یائسگی و ...

مریم گلی: استشمام روغن گیاهی مریم گلی برای کاهش فشار خون، کاهش استرس و تقویت حافظه بسیار موثر است. (قیمت هر ۱۰ میلی لیتر: ۳۰ تا ۱۸۰ هزار تومان)

اسطوخودوس: طبق مطالعات انجام شده اسطوخودوس می‌تواند به افراد در خواب بهتر کمک کند. طبق گفته‌های بنیاد ملی خواب اسطوخودوس باعث کاهش اضطراب شده و به این ترتیب فرد بهتر به خواب می‌رود. اسطوخودوس باعث کاهش فشار خون، ضربان قلب و دمای خون نیز می‌شود. (قیمت هر ۱۰ میلی لیتر: ۱۰ تا ۲۱۴ هزار تومان)

پرتقال: استنشاق این روغن سبب کاهش اضطراب و استرس در فرد می‌شود. (قیمت هر ۱۰ میلی لیتر: ۱۰ تا ۱۰۵ هزار تومان)

رزماری: از این روغن به منظور تقویت نیروی مغزی استفاده می‌شود. تنفس رزماری می‌تواند باعث افزایش سرعت و دقیقت در حین انجام کارهای ذهنی شود. تحقیقات دیگر نیز نشان می‌دهد که استشمام رایحه این روغن باعث می‌شود افراد احساس طراوت و تحریک ذهنی کنند. استنشاق آن همچنین انرژی را تقویت می‌کند و خستگی را کاهش می‌دهد. (قیمت هر ۱۰ میلی لیتر: ۱۰ تا ۲۰ هزار تومان)

نعمان: روغن گیاهی نعناع برای رفع خستگی، افزایش هوشیاری، تقویت حافظه و کاهش یافتن میل به شکلات مورد استفاده است. (قیمت هر ۱۰ میلی لیتر: ۱۵ تا ۱۸۰ هزار تومان)

محصولات آرومترایی از طریق حس بویایی و جذب پوست به مثابه موادر دیگر عمل می‌کنند: دیفیوزرها و نبولایزرها / اسپریتزرهای معطر / استنشاقی‌ها / نمکهای حمام / روغن‌های بدنه، کرم‌ها یا لوسيون‌ها برای ماساژ یا استفاده موضعی / بخارشونی صورت / کمپرس سرد و گرم / ماسکهای خاک رس

موارد استفاده از دستگاه نبولایزر:

آسم / فیبروز کیستیک / عفونت‌های ریه و بیماری انسداد مزمن ریوی آسیب حاد ریوی / تنفس در بیماران سرطانی پیشرفته / کاربرد انسولین / استنشاق ویتامین D: استراتژی جدید برای تقویت بلوغ ریوی نوزاد (قیمت دستگاه نبولایزر از ۱۲۰ هزار تومان (خانگی) تا ۳۵ میلیون تومان (بیمارستانی) متغیر است)

خواص روغن‌های آرومترایی

دارچین: از این روغن برای افزایش تمراز و کاهش نامیدی استفاده می‌شود. تحقیقات نشان داده که رانندگان بعد از استشمام رایحه این روغن متمرکز تر و سرحال تر خواهند شد. (قیمت هر ۱۰ میلی لیتر: ۷,۵ تا ۱۵۵ هزار تومان)

لیمو شیرین: از روغن حاصل از پوست میوه هایی مانند لیمو شیرین به منظور بهبود خلق و خواستفاده می شود. روغن لیمو شیرین باعث کاهش استرس و اضطراب نیز می شود. (قیمت هر ۱۰ میلی لیتر ۱۵ تا ۱۷ هزار تومان)

اکالیپتوس: این روغن با غشاها مخاطی و اکنش داده و باعث کاهش یافتن مخاط بینی می شود، البته باید توجه داشته باشد که روغن اکالیپتوس روغن قوی است و بنا براین باید در مصرف آن دقت شود. این روغن همچنین سبب افزایش مرکز ذهنی و تسکین سردرد می شود. (قیمت هر ۱۰ میلی لیتر: ۹۷ تا ۱۰ هزار تومان)

ترنج (از خانواده نارنج): از این روغن برای کاهش استرس، ایجاد احساس مثبت و تقویت روحیه فرد استفاده می شود. (قیمت هر ۱۰ میلی لیتر: ۸ تا ۱۳ هزار تومان)

لیمو ترش: استنشاق روغن لیمو ترش به رفع نگرانی و کاهش استرس و اضطراب کمک می کند و همچنین سبب دور نگه داشتن حشرات نیز خواهد شد. (قیمت هر ۱۰ میلی لیتر: ۱۵ تا ۱۱۰ هزار تومان)

Mammoth Biosciences

- استارتاپ ماموت، یکی از شرکت‌هایی است که در حوزه‌ی تشخیص و درمان بیماری‌های روش‌های ژنتیکی کار می‌کند. این شرکت با ساخت آنزیم‌های جدید می‌تواند توالی‌های ژنتیکی ای را که موجب بیماری می‌شوند تشخیص و در صورت نیاز برای درمان آن را تغییر دهد.

جنیفر دودنا، جانیس چن، لوکاس هرینگتون و ترورو مارتین Mammoth Biosciences را در سال ۲۰۱۷ در کالیفرنیا تأسیس کردند. این شرکت مستقر در کالیفرنیا یک پلتفرم تشخیص مبتنی بر CRISPR ایجاد کرده است که محققان می‌توانند آزمایش‌هایی را برای کاربردهای تشخیصی ایجاد کنند که تشخیص بیماری‌های انسانی را ممکن می‌سازد.

Mammoth biosciences پلتفرم اختصاصی خود برای کشف پروتئین‌های جدید cassas و غلبه بر چالش‌های مرتبط با سیستم‌های CRISPR_Cas استفاده می‌کند. این شرکت هم‌چنین پلتفرمی را برای شناسایی ویروس کرونا ایجاد کرده که برای تشخیص COVID_۱۹ کلیدی است.

علاوه بر این، Mammoth Biosciences یک جعبه ابزار گستردۀ CRISPR را برای ویرایش پیشرفته DNA ایجاد کرده است. این ابزارها هم برای برنامه‌های مراقبت‌های بهداشتی و هم برای آزمایش در خانه و در کلینیک، تغییر دهنده بازی هستند. این شرکت هم اکنون در نظر دارد راه حل‌های خود را برای بسیاری از بخش‌های دیگر از جمله کشاوری و دفاع زیستی توسعه دهد. این استارتاپ تا کنون موفق شده از شرکت‌هایی مثل آمازون بیش از یک میلیارد دلار سرمایه جذب کند.

سال ۱۹۷۶ در یکی از مناطق اطراف میلان یک فاجعه صنعتی باعث اتفاقی ترسناک شد. ساعت ۱۳:۳۷ بود که بانشت مخزن شماره دو یک کارخانه مواد شیمیایی، یک ابر سفیدرنگ تمام منطقه را احاطه کرد. این بالاترین سطح تماس یک منطقه مسکونی با این ماده شیمیایی بود.

SEVESO-1976

پرونده فاجعه سوسو

این ترکیب شیمیایی که با نام دیوکسین شناخته می‌شود یکی از قوی‌ترین سم‌های دنیا بشمار می‌رود. همچنین یک ترکیب شدیداً سرطان‌زا هم هست. با انتشار این ترکیب شیمیایی در مدت کوتاهی ۳۳۰۰ جاندار در تمام نقاط شهر به صورت مرده کشف شدند و منطقه فوراً تخلیه شد. با شروع غربالگری و معاینه ساکنین این منطقه افراد زیادی با ضایعه پوستی در بیمارستان‌ها بستری شدند و یک مرکز مشاوره برای زنان باردار راه اندازی شد که ۲۶ نفر از آنها پس از مشاوره سقط جنین را تلخاب کردند. با گذشت ۱۴ سال از حادثه مذکور، یک تیم تحقیقاتی تلاش کرد میزان تاثیرات این حادثه را ارزیابی کند؛ مشخص شد تعداد مرگ و میر بر اثر بیماری‌های قلبی و تنفسی و میزان ابتلاء به سرطان در این مناطق افزایش یافته است.

این حادثه شاید برای انسان‌ها مرگبار نبوده باشد اما باعث کشته شدن بیش از ۸۰ هزار جاندار در این منطقه در طول یک سال شد. این حادثه یکی از بزرگ‌ترین حادثه‌های زیست محیطی هم‌شناخته می‌شود.

آمارنامه دارویی ایران مجموعه‌ای از اطلاعات فروش داروهای است که توسط سازمان غذا و دارو ارائه می‌شود. تهیه و عرضه این آمار از سال ۱۳۶۳ شروع شده و تا به امروز ادامه داشته است. هر چند انتشار این آمار در این چهار دهه، نظم مطلوبی نداشته است، ولی ارائه چنین آماری توسط یک سازمان دولتی جای تقدیر دارد.

آمارنامه دارویی ایران

آمارنامه دارویی حاوی اطلاعات بسیار مهمی درباره شرکتهای تولیدی و پخش می‌باشد که مقدار عددی و ریالی رابه تفکیک برای داروهای شرکت‌های ارائه می‌دهد اطلاعات این فایل برای مدیران دارویی و دانشجویان و کلیه دست اندکاران حوزه دارویی می‌تواند بسیار راهگشا و مفید باشد و شناختی کلی از صنعت دارویی ایران ارائه دهد. جداول زیر داشبورد مدیریتی و نمای کلی آمارنامه دارویی در سال ۱۴۰۰ می‌باشد.

واحد	مقدار	شرح
عدد	۴۹,۸۰۷,۹۷۰,۶۴۶	کل بازار فروش عددی
ریال	۶۳۵,۶۴۴,۴۹۵,۲۶۲,۴۹۲	کل بازار ارزش فروش ریالی
شمای کلی آمارنامه دارویی ایران ۱۲ ماهه سال ۱۴۰۰		
عدد	۴۹,۰۸۸,۰۷۶,۴۲۴	کل بازار تولیدی فروش عددی
ریال	۵۵۵,۳۵۵,۱۹۲,۳۳۶,۰۸۷	کل بازار تولیدی ارزش فروش ریالی
عدد	۷۱۹,۸۹۴,۲۲۲	کل بازار وارداتی عددی
ریال	۸۰,۲۸۹,۳۰۲,۹۲۶,۴۰۵	کل بازار وارداتی ریالی
عدد	۳۰۶	نمای تامین کننده
عدد	۴۳	نمای پخش سراسری دارو

۱۰ شرکت بزرگ پخش از نظر میزان فروش ریالی

۸۱,۶۰۷,۶۵۴,۷۵۷,۸۹۷	توزیع دارو پخش	۱
۶۵,۹۳۸,۳۱۴,۳۹۷,۰۶۵	پخش هجرت	۲
۵۷,۲۵۳,۹۴۹,۴۴۰,۱۷۱	پخش البرز	۳
۵۲,۷۲۱,۷۸۳,۵۳۷,۵۹۵	آدورا طب - آدوراطب	۴
۴۱,۰۹۱,۲۷۹,۸۱۰,۳۴۵	پخش رازی	۵
۳۹,۲۶۷,۱۰۷,۳۳۳,۱۱۰	الیت دارو	۶
۳۳,۶۶۳,۱۷۷,۹۹۳,۴۶۷	پخش فردوس	۷
۲۷,۷۹۵,۲۴۰,۶۱۸,۳۴۴	سینا پخش ژن	۸
۲۵,۲۹۶,۳۳۸,۷۷۳,۸۷۳	بهستان پخش	۹
۲۳,۵۹۰,۴۴۹,۸۳۷,۳۶۱	پخش دارویی اکسیر	۱۰

۲۰ شرکت بزرگ از نظر میزان فروش ریالی تولید

۴۱,۴۵۷,۸۸۴,۸۷۳,۰۳۶	اکتورور کو	۱
۳۹,۵۱۳,۵۹۰,۰۹۴,۳۸۴	داروسازی دکتر عبیدی	۲
۳۱,۲۱۰,۴۹۱,۳۶۲,۰۴۳	کارخانجات دارو پخش	۳
۲۵,۶۵۸,۳۰۸,۸۳۷,۳۴۵	روناک	۴
۲۵,۳۲۴,۲۴۲,۱۸۳,۴۲۰	داروسازی اکسیر	۵
۲۱,۱۳۳,۸۷۳,۸۳۱,۴۶۰	تحقیقاتی و تولیدی سیناژن	۶
۲۰,۴۲۶,۷۱۰,۴۰۸,۳۷۳	البرز دارو	۷
۱۹,۳۶۴,۲۰۳,۲۶۲,۳۳۲	آریوزن فارمد	۸
۱۸,۶۰۳,۹۰۰,۳۷۵,۳۴۲	کوبل دارو	۹
۱۲,۶۳۰,۱۶۵,۱۱۲,۶۳۶	رویان دارو	۱۰
۱۲,۴۵۰,۶۲۰,۴۱۲,۶۵۶	داروسازی دانا	۱۱
۱۲,۰۵۸,۷۳۴,۲۵۲,۲۷۱	داروسازی کاسپین تأمین	۱۲
۱۱,۹۱۴,۴۲۴,۶۳۴,۴۲۴	داروسازی تهران شیمی	۱۳
۱۱,۵۰۹,۵۹۰,۸۲۱,۷۲۶	دارو سازی فارابی	۱۴
۱۱,۴۵۹,۱۴۹,۲۲۴,۵۸۲	بهستان دارو	۱۵
۱۰,۷۳۰,۹۱۰,۱۲۶,۵۲۸	داروسازی ابوریحان	۱۶
۱۰,۴۸۶,۸۹۸,۸۷۲,۴۲۸	سبحان دارو	۱۷
۹,۰۶۷,۵۳۰,۹۳۲,۳۹۰	پارس دارو	۱۸
۸,۵۳۷,۱۵۱,۷۹۴,۲۷۴	لبراتوارهای سینا دارو	۱۹
۸,۳۴۷,۰۰۹,۶۰۶,۷۶۶	لبراتوارهای رازک	۲۰

۲۰ داروی پرفروش کشور از نظر ریالی

۵۶,۹۷۱,۶۵۶,۲۰۰,۱۰۷	REMDESIVIR INJECTION, SOLUTION PARENTERAL ۰ mg/۱mL ۲۰ mL	۱
۱۱,۲۲۵,۳۸۰,۵۱۷,۱۴۴	HEPARIN SODIUM INJECTION PARENTERAL ۰۰۰ [iU]/۱mL ۱ mL	۲
۱۰,۴۹۸,۲۹۳,۵۵۱,۱۳۲	ENOXAPARIN SODIUM INJECTION PARENTERAL ۱۰۰ mg/۱mL ۰.۴ mL	۳
۹,۲۶۵,۸۱۶,۰۹۹,۵۳۶	CLOPIDOGREL (AS BISULFATE) TABLET ORAL ۷۵ mg	۴
۷,۸۰۰,۶۶۲,۷۴۶,۵۰۳	SODIUM CHLORIDE INJECTION, SOLUTION PARENTERAL ۰.۹ % ۵۰۰ mL	۵
۷,۷۹۸,۷۸۸,۰۶۴,۴۵۴	ACETAMINOPHEN / CAFFEINE / IBUPROFEN CAPSULE ORAL ۳۲۰ mg/۴۰ mg/۲۰۰ mg	۶
۶,۶۸۶,۰۷۳,۴۳۷,۱۵۳	AMOXICILLIN CAPSULE ORAL ۰۰۰ mg	۷
۶,۵۲۵,۶۶۲,۲۲۳,۷۶۳	BOTULINUM A TOXIN INJECTION, POWDER, LYOPHILIZED, FOR SOLUTION PARENTERAL ۰۰۰ [iU]	۸
۶,۲۰۲,۶۸۲,۲۳۰,۰۰۰	TOCILIZUMAB INJECTION, SOLUTION, CONCENTRATE PARENTERAL ۲۰ mg/۱mL ۲۰ mL	۹
۶,۱۵۶,۹۰۲,۰۲۰,۸۸۸	FAVIPIRAVIR TABLET ORAL ۲۰۰ mg	۱۰
۵,۹۶۴,۴۸۸,۷۸۱,۳۰۲	FAMOTIDINE TABLET ORAL ۴۰ mg	۱۱
۵,۸۷۱,۸۲۱,۲۹۸,۵۲۵	METFORMIN HYDROCHLORIDE TABLET ORAL ۵۰۰ mg	۱۲
۵,۸۴۱,۱۵۲,۹۸۰,۴۴۱	IBUPROFEN CAPSULE, LIQUID FILLED ORAL ۴۰۰ mg	۱۳
۵,۱۳۷,۱۷۱,۸۶۲,۱۳۲	ADULT COLD PREPARATIONS (۴-۳) TABLET ORAL ۳۲۰ mg/۵ mg/۲ mg	۱۴
۴,۸۵۹,۹۲۳,۳۴۱,۴۰۸	ADALIMUMAB INJECTION, SOLUTION PARENTERAL ۰۰ mg/۱mL ۰.۸ mL	۱۵
۴,۵۴۰,۲۴۱,۱۸۸,۷۰۳	PANTOPRAZOLE TABLET, DELAYED RELEASE ORAL ۴۰ mg	۱۶
۴,۴۰۷,۴۱۰,۲۴۹,۲۵۲	IMMUNE GLOBULIN INJECTION INTRAVENOUS ۰۰ mg/۱mL ۱۰۰ mL	۱۷
۴,۲۰۹,۴۶۴,۵۵۲,۵۶۳	TAMSULOSIN HYDROCHLORIDE CAPSULE, EXTENDED RELEASE ORAL ۰.۴ mg	۱۸
۳,۸۴۶,۱۱۶,۲۰۰,۱۱۶	ACETAMINOPHEN / CODEINE PHOSPHATE TABLET ORAL ۳۰۰ mg/۲۰ mg	۱۹
۳,۸۴۴,۲۰۰,۸۶۱,۹۸۹	NAPROXEN TABLET, DELAYED RELEASE ORAL ۰۰۰ mg	۲۰

۲۰ داروی اول وارداتی از نظر ریالی

کشور تولید کننده	نام برنده	نام لاتین برنده	نام ژنریک	فروش عددی	فروش ریالی مصرف کننده
فرانسه	دپاکین کرونو قرص پیوسته رهش خوارکی mg/۱۴۵ mg ۲۲۳	DEPAKINE CHRONO TABLET, EXTENDED RELEASE ORAL ۲۲۳ mg/۱۴۵ mg	VALPROATE SODIUM TABLET, EXTENDED RELEASE ORAL ۲۲۳ mg/۱۴۵ mg	۵۹,۲۷۸,۸۶۰	۲,۶۹۷,۱۸۸,۱۳۰,۰۰۰
آلمان	لانتوس سولواستار تزریقی پرنتال [iU] ۲ [iU]/۱mL ۱۰۰	LANTUS SOLOSTAR INJECTION PARENTERAL ۱۰۰ [iU]/۱mL ۲ [iU]	INSULIN GLARGINE INJECTION PARENTERAL ۱۰۰ [iU]/۱mL ۲ mL	۵,۶۲۳,۱۵۵	۱,۴۹۷,۸۵۵,۹۱۴,۵۰۰
هند	رمدسيور محلول تزریقی پرنتال mg/۱mL ۲۰ mg ۵	REMDESIVIR INJECTION, SOLUTION PARENTERAL ۵ mg/۱mL ۲۰ mg	REMDESIVIR INJECTION, SOLUTION PARENTERAL ۵ mg/۱mL ۲۰ mL	۱۲۵,۹۸۶	۱,۰۸۵,۲۶۹,۸۱۵,۶۸۳
هند	بی دی رم پودر برای تهیه محلول تزریقی پرنتال mg mg ۱۰۰	BDREM INJECTION, POWDER, FOR SOLUTION PARENTERAL ۱۰۰ mg mg	REMDESIVIR INJECTION, POWDER, FOR SOLUTION PARENTERAL ۱۰۰ mg	۱۲۷,۰۹۴	۹۶۶,۹۵۷,۸۸۲,۲۷۹
آلمان	هیومیت پی پودر لوفیلیزه برای تهیه محلول تزریقی پرنتال ۵۰۰ mL [iU]/۱۲۰۰ [iU]	HAEMATE P INJECTION, POWDER, LYOPHILIZED, FOR SOLUTION PARENTERAL ۵۰۰ [iU]/۱۲۰۰ [iU] mL	FACTOR VIII / VON WILLEBRAND FACTOR INJECTION, POWDER, LYOPHILIZED, FOR SOLUTION PARENTERAL ۵۰۰ [iU]/۱۲۰۰ [iU]	۴۲,۲۲۲	۸۷۸,۲۱۷,۶۰۰,۰۰۰
هند	رمدسيور محلول تزریقی پرنتال mg/۱mL ۲۰ mL ۵	REMDESIVIR INJECTION, SOLUTION PARENTERAL ۵ mg/۱mL ۲۰ mL	REMDESIVIR INJECTION, SOLUTION PARENTERAL ۵ mg/۱mL ۲۰ mL	۹۹,۴۲۳	۸۰۰,۴۴۹,۰۵۷,۶۱۹
ایرلند	مایوزایم پودر برای تهیه محلول تزریقی پرنتال mg mg ۵۰	MYOZYME INJECTION, POWDER, FOR SOLUTION PARENTERAL ۵۰ mg mg	ALGLUCOSIDASE ALFA INJECTION, POWDER, FOR SOLUTION PARENTERAL ۵۰ mg	۲۱,۶۱۳	۷۸۵,۹۲۷,۹۹۵,۷۹۵
آلمان	بوتیروكس قرص خوارکی ۱۰۰ ug	EUTHYROX TABLET ORAL ۱۰۰ ug	LEVOTHYROXINE SODIUM TABLET ORAL ۱۰۰ ug	۴۶,۰۰۰,۶۰۰	۷۴۰,۶۰۰,۶۶۰,۰۰۰
هلند	دوفارستون قرص خوارکی ۱۰ mg	DUPHASTON TABLET ORAL ۱۰ mg	DYDROGESTERONE TABLET ORAL ۱۰ mg	۷,۳۳۱,۰۶۰	۷۱۱,۱۱۲,۸۲۰,۰۰۰
هلند	امنیک کپسول پیوسته رهش خوارکی ۰.۴ mg	OMNIC CAPSULE, EXTENDED RELEASE ORAL ۰.۴ mg	TAMSULOSIN HYDROCHLORIDE CAPSULE, EXTENDED RELEASE ORAL ۰.۴ mg	۸,۷۸۰,۸۸۰	۷۰۵,۷۹۳,۱۶۲,۳۳۰
آلمان	آلبیومین محلول تزریقی پرنتال g ۵۰ % ۲۰	ALBIOMIN INJECTION, SOLUTION PARENTERAL ۲۰ % ۵۰ g	ALBUMIN (HUMAN) INJECTION, SOLUTION PARENTERAL ۲۰ % ۵۰ mL	۳۶۱,۵۵۱	۶۶۸,۵۲۲,۶۰۰,۵۷۱
آلمان	اینتراتکت تزریقی داخل وریدی mg/۱mL ۱۰۰ g ۵	INTRATECT INJECTION INTRAVENOUS ۵ mg/۱mL ۱۰۰ g	IMMUNE GLOBULIN INJECTION INTRAVENOUS ۵ mg/۱mL ۱۰۰ mL	۵۶,۱۸۴	۶۵۶,۱۸۸,۷۷۳,۱۴۵
آلمان	اینتراتکت تزریقی داخل وریدی mg/۱mL ۱۰۰ g ۵	INTRATECT INJECTION INTRAVENOUS ۵ mg/۱mL ۱۰۰ g	IMMUNE GLOBULIN INJECTION INTRAVENOUS ۵ mg/۱mL ۱۰۰ mL	۵۵,۸۹۳	۶۵۲,۷۶۹,۴۰۳,۸۶۳
هلند	دوفارستون قرص خوارکی ۱۰ mg	DUPHASTON TABLET ORAL ۱۰ mg	DYDROGESTERONE TABLET ORAL ۱۰ mg	۶,۶۳۰,۵۴۰	۶۴۲,۵۶۰,۰۱۹,۶۷۰
برزیل	نوومیکس سوسپانسیون تزریقی [iU] [iU]/۱mL ۲ ۱۰۰ پرنتال	NOVOMIX INJECTION, SUSPENSION PARENTERAL ۱۰۰ [iU]/۱mL ۲ [iU]	INSULIN ASPART INJECTION, SUSPENSION PARENTERAL ۱۰۰ [iU]/۱mL ۲ mL	۲,۰۱۵,۰۹۰	۶۰۵,۸۳۶,۸۰۰,۰۰۰
فرانسه	سرتاید دیسکوس دیسک ug/۵۰۰ ۵۰ استنشاقی {dose} ug/۱{dose} ۶	SERETIDE DISKUS DISC RESPIRATORY ۵۰ ug/۵۰۰ ug/۱{dose} ۶ {dose}	SALMETEROL (AS XINAFOATE) / FLUTICASONE PROPIONATE DISC RESPIRATORY ۵۰ ug/۵۰۰ ug/۱{dose} ۶ {dose}	۱۲۸,۲۲۳	۵۸۹,۳۱۲,۹۰۰,۰۰۰
برزیل	نوورید محلول تزریقی پرنتال [iU]/۱mL ۲ [iU] ۱۰۰	NOVORAPID INJECTION, SOLUTION PARENTERAL ۱۰۰ [iU]/۱mL ۲ [iU]	INSULIN ASPART INJECTION, SOLUTION PARENTERAL ۱۰۰ [iU]/۱mL ۲ mL	۱,۹۴۱,۳۸۰	۵۸۳,۶۷۵,۸۹۷,۰۰۰
ایالات متحده آمریکا	ناغلازایم تزریقی پرنتال ۱ mg mg/۱mL	NAGLAZYME INJECTION PARENTERAL ۱ mg/۱mL mg	GALSULFASE INJECTION PARENTERAL ۱ mg/۱mL	۷,۶۷۴	۵۷۲,۷۷۵,۹۶۸,۰۰۰
هند	بی دی رم محلول تزریقی پرنتال mg/۱mL ۲۰ mg ۵	BDREM INJECTION, SOLUTION PARENTERAL ۵ mg/۱mL ۲۰ mg	REMDESIVIR INJECTION, SOLUTION PARENTERAL ۵ mg/۱mL ۲۰ mL	۱۳۶,۷۸۲	۵۴۲,۱۸۸,۳۱۹,۶۸۹
سوئیس	ولتارن ریتارد قرص پیوسته رهش خوارکی ۱۰۰ mg	VOLTAREN RETARD TABLET, EXTENDED RELEASE ORAL ۱۰۰ mg	DICLOFENAC SODIUM TABLET, EXTENDED RELEASE ORAL ۱۰۰ mg	۹,۹۰۰,۷۹۰	۵۴۲,۰۱۰,۸۱۳,۰۰۰

● آمارنامه دارویی حاوی اطلاعات بسیار مهمی درباره شرکت‌های تولیدی و پخش می‌باشد که مقدار عددی و ریالی رابه تفکیک برای داروهای شرکت‌ها ارائه می‌دهد اطلاعات این فایل برای مدیران دارویی و دانشجویان و کلیه دستاندرکاران حوزه دارویی می‌تواند بسیار راهگشا و مفید باشد و شناختی کلی از صنعت دارویی ایران ارائه دهد.

تعطیلات سالم تر در ! 3 - 2 - 1

سلامتی نعمتی است که به ما هدیه داده شده و چه خوب است از این هدیه هم در حین تعطیلات لذت ببریم در این ابتدا به سه قدم اصولی و آسان برای حفظ این سلامتی می پردازیم.

سلامتی نعمتی است که به ما هدیه داده شده و چه خوب است از این هدیه هم در حین تعطیلات لذت ببریم در این ابتدا به سه قدم اصولی و آسان برای حفظ این سلامتی می پردازیم.

۱. فعال بمانید

حتی چند دقیقه فعالیت بدنی می تواند فوایدی برای سلامتی داشته باشد و در رسیدن به توصیه ها موثر باشد. برای بزرگسالان، مزایای فعالیت بدنی شامل کاهش احساسات کوتاه مدت، اضطراب و خواب بهتر را میتوان نام برد

در اینجا چند نکته برای فعال ماندن در تعطیلات وجود دارد: هنگام خرید، قبل از رفتن به هر فروشگاهی، چند دور در مرکز خرید قدم بزنید

در هر فرصتی از پله ها استفاده کنید. به دنبال پله هادر پارکینگ ها، دفاتر و مراکز خرید باشید. اگر نمی توانید تا جایی که می خواهید از پله ها بالا بروید، قسمتی از مسیر را با آسانسور بروید و بقیه راه را از پله ها طی کنید. از جستجوی مکان پارک نزدیک در طول گردش خود صرف نظر کنید. دورتر پارک کنید و به سمت مقصد حرکت کنید. وقتی دوستان و خانواده جمع می شوند، به پیاده روی دسته جمعی بروید. به جای رانندگی برای دیدن ماکت های عید و گل کاری خیابان ها پیاده روی کنید.

۲. سالم بخورید

خوب غذا خوردن از ماهیچه ها و استخوان ها حمایت می کند، اینمی را تقویت می کند، به عملکرد سیستم گوارشی کمک می کند و به مدیریت وزن در میان دیگر فواید سلامتی کمک می کند. تغذیه خوب شامل خوردن انواع غذاهای سالم است.

برای انجام این کار در تعطیلات:

اگر غذاهایی می خورید که کالری، چربی اشباع شده یا قندهای اضافه دارند، بخش های کوچکی را انتخاب کنید و هر چند وقت یکبار آنها را بخورید. بیشتر اوقات غذاهای سالم تری را انتخاب کنید. در مهمانی ها و مجالس دیگر، ابتدا بشقاب خود را با میوه ها و سبزیجات مورد علاقه تان پر کنید، سپس بخش های کوچکی از اقلام کمتر سالم به آن اضافه کنید. اگر به مهمانی غذا می بردید، آن را غذای سالم مورد علاقه خود قرار دهید. سپس مطمئن خواهید شد که حداقل یک مورد در مهمانی انتخاب سالمی خواهد بود که از آن لذت می بردید. با استفاده از موادی با چربی و نمک کمتر، نسخه های سالم تری از دستور العمل های سنتی خود تهیه کنید. ماهی یا مرغ بخارپز شده را با اضافه کردن آبلیمو، فلفل پاپریکا یا روغن زیتون طعم دار کنید به جای گوشت های پر چرب، لوبیا رادر نظر بگیرید.

۳. برای فعالیت هایی برنامه ریزی کنید که شامل غذا خوردن نمی شود

یک فعالیت فصلی مانند اسکیت روی یخ یا پیاده روی زمستانی یا رفتن به پارک گل ها در بهار را متحان کنید. با یک دوست یا یکی از اعضای خانواده قرار «پیاده روی و صحبت» بگذارید. نوشیدن قهوه را رها کنید و منطقه های جدید شهر را کشف کنید. از موزه یا نمایشگاهی دیدن کنید. در نظر بگیرید که چه سنت های سالم جدیدی را می توانید امسال شروع کنید. امکانات بی پایان هستند!

سگ‌های آبی

پس از مشاهده سگ‌های آبی رنگ در یکی از مناطق روستایی در فاصله ۳۷۰ کیلومتری مسکو، پایتخت روسیه، یک گروه تحقیقاتی وارد این منطقه شدو تمامی سگ‌های جمع آوری کرد. با انجام آزمایشات پس از یک هفته متوجه شدند ضایعات یک شرکت صنعتی شیشه سازی که ۶ سال پیش رها شده باعث بروز این حادثه عجیب شده است. مقامات در بمبئی یک شرکت تولیدی را پس از متهم شدن به ریختن زباله‌های صنعتی تصفیه نشده و رنگها در رودخانه محلی که منجر به آبی شدن ۱۱ سگ شد، تعطیل کردند.

طبق گزارش هندوستان تایمز، گروه نیش‌های با رنگ‌های عجیب برای اولین بار در ۱۱ آگوست مشاهده شد که باعث شدم مردم محلی به هیئت کنترل آلودگی ماهراشترا درباره رنگ‌هایی که در رودخانه کاسادی ریخته می‌شود، شکایت کنند؛ جایی که حیوانات اغلب در آن شنا می‌کنند. فیلم حیواناتی رانشان می‌دهد که با خز آبی روشن در خیابان‌ها پرسه می‌زنند. آراتی چواهان، رئیس سلول حفاظت از حیوانات ناوی بمبئی، به تایمز گفت: «مشاهده‌اینکه چگونه خز سفید سگ کاملاً آبی شده بود، شوکه کننده بود. ما تقریباً پنج سگ از این قبیل را در اینجا مشاهده کردیم و از هیئت کنترل آلودگی خواستیم که علیه چنین صنایعی اقدام کند.»

چواهان تصاویری از سگ‌های آبی را در صفحه فیسبوک این گروه منتشر کرده بود و می‌گفت «آلاینده‌های منطقه صنعتی تالوجانه تنها در این منطقه از طریق آب‌های الوده انسان‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهند، بلکه حیوانات، پرندگان و خزندگان را نیز تخریب می‌کنند».

هیئت مدیره تحقیق کرد و روز چهارشنبه شرکت را پس از تأیید اینکه سگ‌های نیش به دلیل آلودگی هوا و آب مرتبط با کارخانه آبی شده بودند، تعطیل کرد. یک آژانس حمایت از حیوانات موفق شد یکی از سگ‌های را بگیرد و مقداری از رنگ آبی را بشویید. این گروه به این نتیجه رسیدند که به نظر می‌رسد حیوان از جهات دیگر آسیبی ندیده است. رودخانه کسدی از منطقه‌ای می‌گذرد که صدها کارخانه دارد. بر اساس داده‌های به دست آمده توسط NGO Watchdog Foundation از طریق حق کسب اطلاعات، ۹۷۷ کارخانه شیمیایی، دارویی، مهندسی و فرآوری مواد غذایی در منطقه صنعتی تالوجا واقع در خارج از بمبئی وجود دارد.

آراتی چواهان،
رئیس سلول حفاظت از حیوانات ناوی بمبئی:
«مشاهده‌اینکه چگونه خز سفید سگ کاملاً آبی شده بود، شوکه کننده بود. ما تقریباً پنج سگ از این قبیل را در اینجا مشاهده کردیم و از هیئت کنترل آلودگی خواستیم که علیه چنین صنایعی اقدام کند.»

Medscape

Medscape

وقتی ثبت نام می کنید وارد برنامه می شوید با این صفحه مواجه می شوید. در قسمت Search هر دارو و بیماری را می توان مستقیم سرچ کرد، البته طبقه بندی دارد که مثلاً چه چیزی را می خواهیم سرچ کنیم: خبر و آموزش و ... در قسمت بعدی با ۸ گزینه مواجه می شویم:

گزینه اول Drugs است که همه داروهای تازه نمایش

می دهد و تمام اطلاعات دارویی را به صورت طبقه بندی شده اعم از dosage و interaction و ... را نمایش می دهد.

گزینه بعد interaction checker است. در این قسمت هر تعداد دارو را که بخواهید می توانید اضافه کنید و نشان می دهد این داروها با هم چه تداخلاتی دارند.

گزینه سوم condition است که تمام بیماری ها را بر اساس فیلد پزشکی دسته بندی کرده است و تمام مطالب مربوط به بیماری ها را در اختیار شما قرار می دهد.

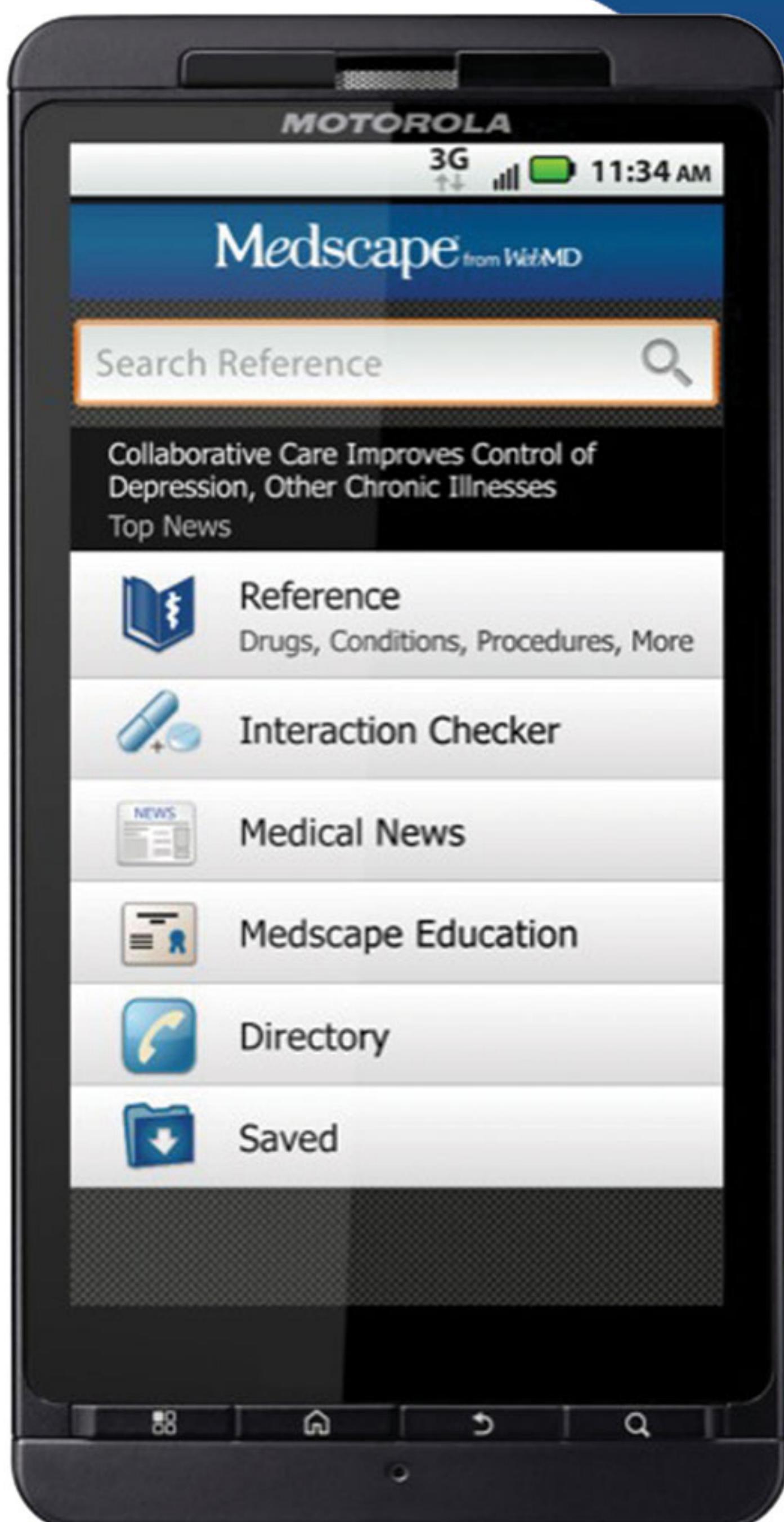
گزینه چهارم procedure تمام آزمایش ها و عمل هارا به صورت دسته بندی شده نشان می دهد.

پنجم Decision point: فرض کنید شما پزشکی هستید و با بیماری مواجه شدید که در قسمتی از درمانش به مشکل خورده اید. در این قسمت که بر اساس تخصص های مختلف دسته بندی شده دقیقاً می توانید مشخص کنید کدام بخش از کدام بیماری دچار مشکل شده و شما در آن به راهنمایی لازم دارید و پاسخ را زبان متخصص های آن رشته بشنوید که با ویدیوهایی از قبل ضبط شده به شما راهنمایی می دهد.

ششم calculators: بر اساس تخصص های مختلف یک سری پرسش نامه های مخصوص و گایدلاین ها و ... دارد که می توانید طبق این پرسشنامه ها از بیمار سوال کنید و جواب ها را در این قسمت ها وارد کنید و در قسمت results نتیجه را به شما اعلام می کند.

هفتم pill identifier: فرض کنید یک قرص ناشناس پیدا کردید. شکل و رنگ و فرم قرص را در این قسمت وارد کنید. در اینجا به شما یکسری احتمالات می دهد که ممکن است این قرص ها چه چیزی باشند.

گزینه آخر more است که شامل همه قسمت هایی که بررسی شده است به علاوه cases & quizzes و guidelines که آخرین و جدیدترین گایدلاین ها را نمایش می دهد.

Drugs,
Diseases, and
Clinical Tools

Live Events

Medical
Podcasts

Latest News
and
Perspectives

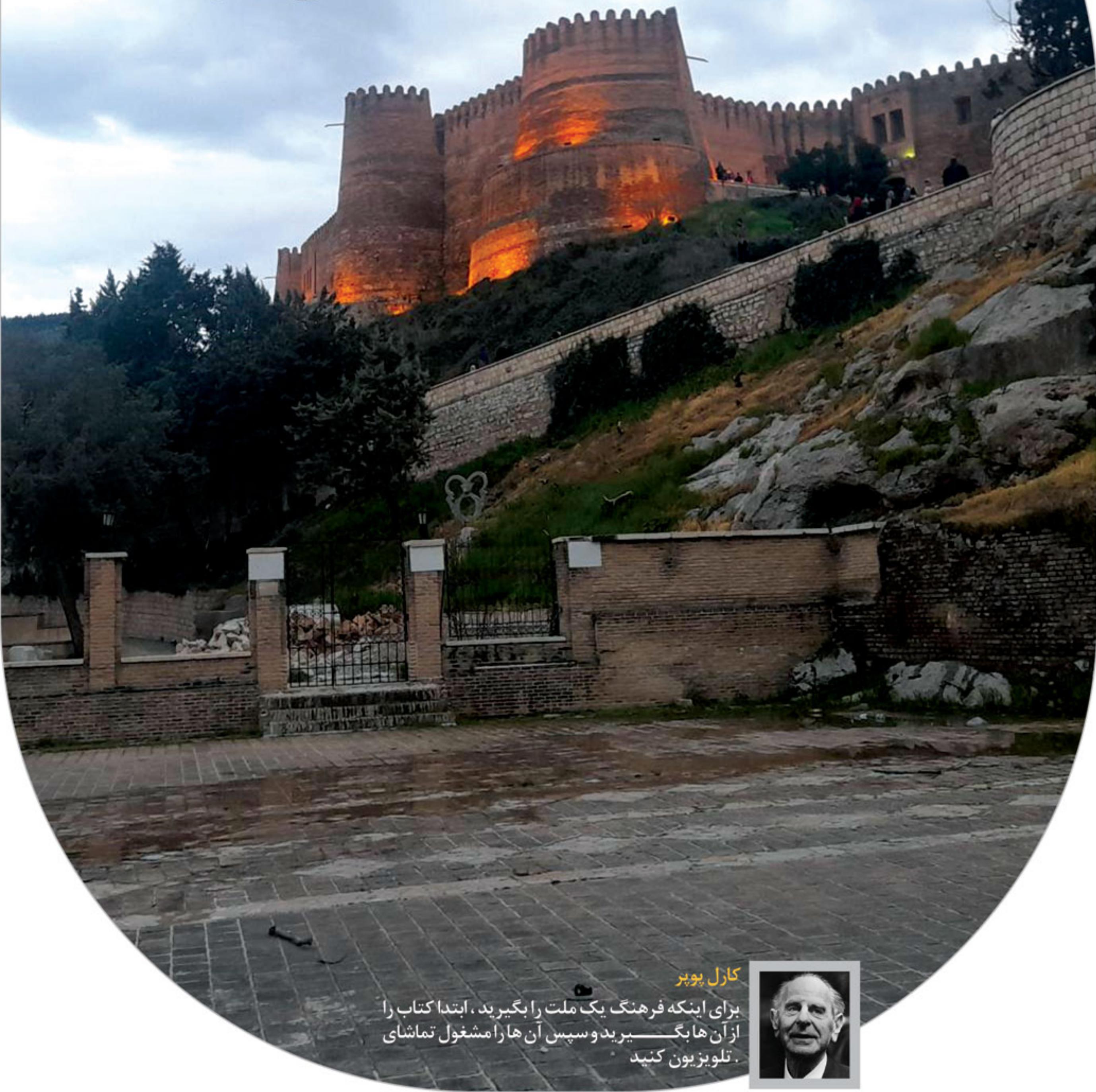

CME &
Education

فرهنگ‌خوا بخشنامه

ایل بختیاری
قالاب از گن
مفرغ‌های لرستان

کارل پوپر

برای اینکه فرهنگ یک ملت را بگیرید، ابتدا کتاب را
از آن ها بگیرید و سپس آن ها را مشغول تماشای
. تلویزیون کنید

● ایل بختیاری از نژاد آریایی و باقی‌مانده
مهاجران هندواروپایی هستند که از چندین
هزار سال پیش در این سرزمین کوهستانی
موطن اختیار کرده و به شهادت تاریخ، همه
جاهمچون سربازی فداکار حافظ سرزمین
ایران و میهن خویش بوده‌اند.

بختیاری

سرزمین کوهستانی بختیاری،
در جنوب غرب ایران و در
امتداد سلسله جبال زاگرس
قرار گرفته و قسمت‌هایی را از
استان‌های چهارمحال و
بختیاری، اصفهان، لرستان و
خوزستان شامل می‌شود.
به طور کلی این خطه و مردم آن
که از طریق دامداری و مختصراً
کشاورزی منحصر به گونه
ایلیاتی امارات معاشر می‌نمایند،
بختیاری نامیده می‌شوند.

سرزمین کوهستانی بختیاری، در جنوب غرب ایران و در امتداد سلسله جبال زاگرس قرار گرفته و قسمت‌هایی را از استان‌های چهارمحال و بختیاری، اصفهان، لرستان و خوزستان شامل می‌شود. به طور کلی این خطه و مردم آن که از طریق دامداری و مختصر کشاورزی منحصر به گونه‌ایلیاتی امراض معاشی نمایند، بختیاری نامیده می‌شوند.

ایل بختیاری از نژاد آریایی و باقی مانده مهاجران هند و اروپایی هستند که از چندین هزار سال پیش در این سرزمین کوهستانی موطن اختیار کرده و به شهادت تاریخ، همه جا همچون سربازی فداکار حافظ سرزمین ایران و میهن خویش بوده‌اند.

عشایر بختیاری که یکی از اصیل ترین و بزرگترین ایلات کوچ روی ایران می‌باشند و همانند گذشته به زندگی متحرک و کوچ روی خود ادامه می‌دهند.

زندگی پر زرق و برق شهرنشینی با همه امکانات خود نتوانسته است چون معشووقی طناز با هفت قلم آرایش قلب این عاشق کوهستان را زیسته پاکش برباید و او را کاملابه سوی خود جذب کند. قرن هاست که عشایر زندگی یکنواخت و بی آلایش خود را در دامنه کوهستان‌های سربه‌فلک کشیده و چشمه‌ساران زلال و در عین حال بسیار مشکل و طاقت فرسا ادامه می‌دهند، زندگی عشایری نه یک زندگی بلکه یک تلاش برای زنده ماندن، یک کوشش همگانی و یک فعالیت جمعی و گروهی است که بدون تعاون و همکاری همه اعضا ادامه آن بسیار مشکل و حتی غیرممکن خواهد بود.

قلمره‌ایل بختیاری در ناحیه‌ای بین استان‌های اصفهان و خوزستان واقع شده و از شمال به لرستان، از مشرق به اصفهان و چهارمحال، از جنوب به قلمرو ایلات لر زبان کهگیلویه و بویر احمد و ایل ترک زبان قشقایی، و از غرب به دشت خوزستان محدود است. کوه‌های مرکزی جبال زاگرس که از شمال غربی به جنوب شرقی امتداد دارد، از میان «خاک بختیاری» می‌گذرد و آن را به دو بخش کوهستانی (در شرق) و جلگه‌ای (در غرب) تقسیم می‌کند. بخش کوهستانی آن «بیلاق»، و بخش جلگه‌ای آن «گرم‌سیر» است و در نواحی مرکزی زاگرس چراگاه‌های این ایل قرار دارد.

قرن هاست که عشایر زندگی یکنواخت و بی آلایش خود را در دامنه کوهستان‌های سربه‌فلک کشیده و چشمه‌ساران زلال و در عین حال بسیار مشکل و طاقت فرسا ادامه می‌دهند...

لچک، «می نا» (توری سر)، «کولوت»، پیراهن، شولار
 (دامنهای بسیار پُرچین) و گیوه‌از جمله لباس‌های
 سنتی زنان است. زنان جوان به رنگ‌های شاد گرایش
 دارند و وزن‌های مسن فقط رنگ سیاه می‌پوشند.

ایل بختیاری به دو شاخه (یا جرگه) تقسیم می‌شود:
 ۱. جرگه هفت لنگ ۲. جرگه چالنگ

جرگه هفت لنگ شامل چهار قبیله (یا باب) می‌باشد به نام‌های:
 ۱. دیسنارونی ۲. دورکی ۳. بابااحمدی (بااحمدی) ۴. بهداروند
 (بختیاروند)

جرگه چار لنگ شامل پنج قبیله می‌باشد به نام‌های:
 ۱. محمود صالح (یا مم صالح) ۲. کیانرسی ۳. موگوئی ۴. قمیوند
 ۵. زلکی

پوشش ایل بختیاری یکی از زیباترین و اصیل‌ترین پوشش‌هادر میان اقوام و ایلات مختلف کشور می‌باشد. پوشش مردانه کلاه نمدی سیاه از کرک بز، «تمبون» (شلوار) سیاه رنگ با پاچه‌های بسیار گشاد از جنس دبیت، پیراهن و «چوقا» است. چوقا بالا پوشی راسته و بی‌آستین است که قد آن تا سر زانو می‌رسد و سرتاسر جلو آن باز است و زنان آن را روی دستگاه‌های افقی می‌بافند. بختیاری‌ها قبل از قبامی پوشیدند که در زمان رضا شاه کنار گذاشته شد. آن‌ها همچنین شالی از جنس پارچه به کمر می‌بندند و گیوه ملکی به پامی کنند.

لچک «می نا» (توری سر)، «کولوت» (دستمال تیره رنگ مخصوص پیشانی)، پیراهن، شولار (دامنهای بسیار پُرچین) و گیوه‌از جمله لباس‌های سنتی زنان است. زنان جوان به رنگ‌های شاد گرایش دارند و وزن‌های مسن فقط رنگ سیاه می‌پوشند.

تالاب ازگن

تالاب هور دورود لرستان (تالاب قارون)

لرستان را به سرزمین آبشارها می‌شناسند، سرزمینی جذاب و زیبا که علاوه بر آبشارهای متعدد تالاب‌های بسیاری رانیز در خود جای داده است. تالاب ازگن یا به عبارت درست‌تر تالاب هور دورود لرستان که به تالاب قارون نیز مشهور است، از جمله زیباترین جاذبه‌های درود به شمار می‌آید که حتماً باید از آن در سفر به لرستان بازدید کرد.

لرستان را به سرزمین آبشارهای شناسند، سرزمینی جذاب و زیبا که علاوه بر آبشارهای متعدد تالاب‌های بسیاری رانیز در خود جای داده است.

تالاب ازگن یا به عبارت درست تر تالاب هور دورود لرستان که به تالاب قارون نیز مشهور است، از جمله زیباترین جاذبه‌های درود به شمار می‌آید که حتماً باید از آن در سفر به لرستان بازدید کرد. این تالاب جذاب تنها یکی از جلوه‌های زیبای این سرزمین است که در فاصله‌ی ۲۵ کیلومتری شهرستان دورود و در پای کوه قارون قرار دارد.

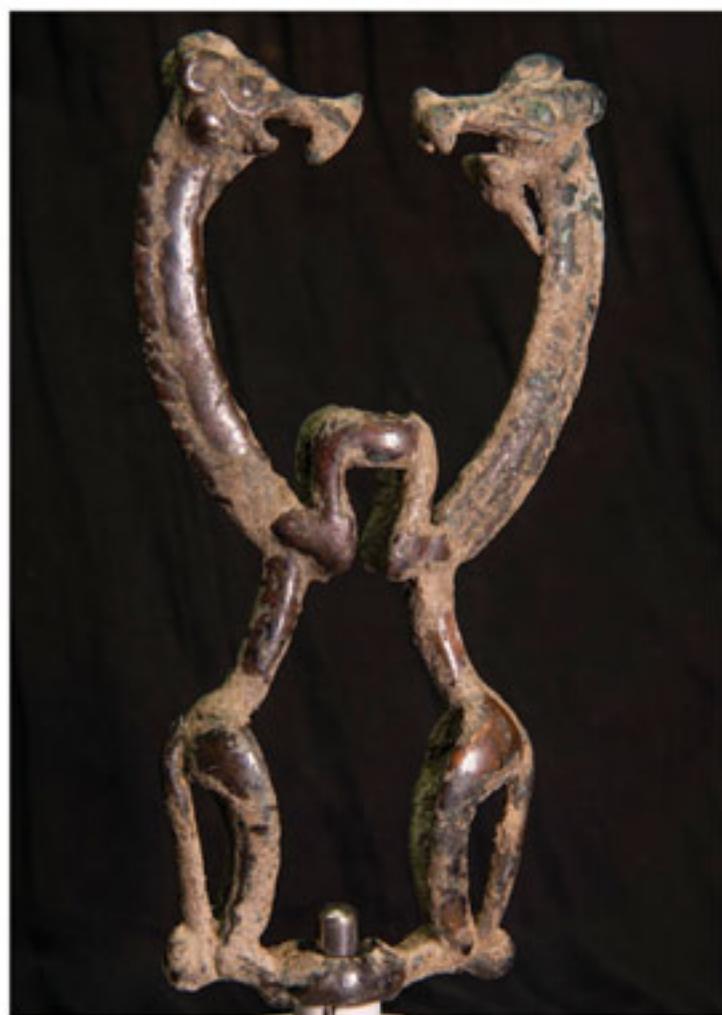
آب تالاب قارون لرستان به صورت فصلی است و از ذوب شدن برف کوه تامین می‌شود. لازم است بدانید که این تالاب فصلی است و در تابستان‌ها بخش اعظم آن خشک می‌شود. به همین دلیل به شما پیشنهاد می‌کنیم که فصل بهار را برای سفر به این منطقه انتخاب کنید. حال می‌توانید تصویر کنید که تالابی زیبا در کنار طبیعتی بکر و سرسبز منظره‌ای رویایی را خلق کرده که هر بازدیدکننده‌ای را شگفت‌زده می‌کند. در مسیر رسیدن به این تالاب کوه پریز با صلابت و استوار رخن‌نمایی می‌کند و اگر شیفته‌ی کوهنوردی هستید، می‌توانید به آنجا بروید.

در آنجا گردش کنید. در فاصله‌ی کمی از این تالاب روستای کوچک گورکش با خانه‌های کاهگلی وجود دارد که مردمی مهربان و ساده زیست در آنجا زندگی می‌کنند. چیزی که شاید خیلی نظرتان را به خود جلب کند حضور اسب‌های وحشی است که جذاب و زیبا در مراتع سرسبز به چشم می‌خورند و می‌توانید با حفظ فاصله به تماشای آنها بنشینید. گونه‌های گیاهی اطراف تالاب ازگن شهرستان دورود با تنوع زیاد خود شامل پونه، میخک وحشی، نعناع و زنبق است که با خواص درمانی بسیار خود مورد توجه مردم محلی قرار می‌گیرند.

همچنین گراز، بز، کوهی و گرگ از جمله حیوانات ساکن در این منطقه اند که لازم است تا مجھز و محتاط به آنجا سفر کنید. مسیر تالاب هور از جاده پیر عبدالله عبور می‌کند و با رسیدن به پل خط آهن چم چید و روستای گورکش، سمت راست جاده شمارا به تالاب میرساند.

همچین مسیر دیگری نیز وجود دارد؛ شمامی توانید از طریق راه آهن دورود به سمت جنوب بروید و پیاده شدن در ایستگاه چم چید و با ۲۰ دقیقه پیاده روی خود را به تالاب ازگن دورود لرستان برسانید.

در مورد مفرغ

برنز یا مفرغ آلیاژی است از مس و قلع که با آن ابزارهای مختلف و مجسمه را تهیه می‌کنند. بروز قدیمی‌ترین آلیاژی است که انسان آن را تهیه کرده است، زیرا در معادن مس معمولاً فلز مس بهطور طبیعی با قلع به صورت یک آلیاژ طبیعی وجود دارد به همین دلیل معمولاً نخستین ابزارهای مصنوعی فلزی که در قدیم توسط بشر ساخته شده غالباً از بروز است.

عصر بروز پس از عصر مس رخ داده است. این تقسیم‌بندی به این جهت است که مصنوعات فلزی این دوره از زندگی بشر، بیشتر ترکیبی از مس و قلع است بهطوری که کاوشهای دیرین‌شناسی نشان داده، ساکنان ایران از پنج هزار سال قبل از میلاد مسیح نیز آلیاژ بروز رامی‌شناخته‌اند و از آن برای ساختن مصنوعات فلزی خود استفاده می‌کردند. مصنوعات مفرغی که در سایر نقاط دنیا ضمن حفاری‌های گوناگون یافت شده، قدیمی‌تر از این تاریخ نیست. بنابراین می‌توانیم شروع عصر بروز را از پنج هزار سال قبل از میلاد مسیح بدانیم.

ایران دارای پیشینه بسیار طولانی در امر نوب سنگ معدن و استخراج فلز مس هستند، آثار بدست آمده از تپه قبرستان دشت قزوین متعلق به نیمه دوم هزاره پنجم پیش از میلاد، روستاهای سنگتراشان و سرخه ده علیا (سرسراب) در خرم آباد لرستان، تپه علی کش در دهلران، تپه سیلک، تل ابلیس در بخش مرکزی رشته کوههای کرمان و کاوشهای بمپور و شهداد گویای این مطلب است.

فلز کاران قدیمی به مرور در جهت بهره گیری از عناصر و ترکیب آنها، به ماده‌ای محکم تر از آلیاژ مس و قلع دست یافتند که اصطلاحاً بروز نامیده می‌شود. بدین ترتیب بروز به صورت یکی از برجسته‌ترین صنایع فلات ایران در آمد.

لرستان رامی توان خانه اشیا و وسایل قدیمی دانست زیرا جای جای این شهر با قدمت نشانه‌ای از زندگی بسیار کهن مردمان گذشته که در این منطقه زندگی می‌کرده‌اند می‌باشد و همراه با این سکونت‌ها و ایجاد فرهنگ‌های متفاوت اشیا و وسایلی ارزشمند به یادگار مانده است که "مفرغ" نمونه‌ای از هنرمندی در ساخت این اشیاء می‌باشد.

مفرغ‌های لرستان

با این وجود بازهم اشیاء مفرغی که در موزه ملی ایران می‌درخشند مجموعه‌ای کامل و متنوعی از مفرغ را در کل دنیا تشکیل داده‌اند. در حال حاضر هزار شئ از مفرغ‌ها که به اشكال گوناگون درامده‌اند در موزه ملی ایران وجود دارد و متابفانه هزار نوع دیگر از اشیاء هنرمندانه هم در موزه‌های خارجی وجود دارد. مفرغ که حاصل حرفة ریخته گری و قالب‌ریزی می‌باشد به طرز ماهرانه‌ای به دست مردمان سرزمین ایران شکل گرفته است. هنری که روایتگر بی‌چون و چراز فرهنگ و شیوه مردمان گذشته دور می‌باشد.

● هنر مفرغ به دست چه کسانی شکل گرفته است:

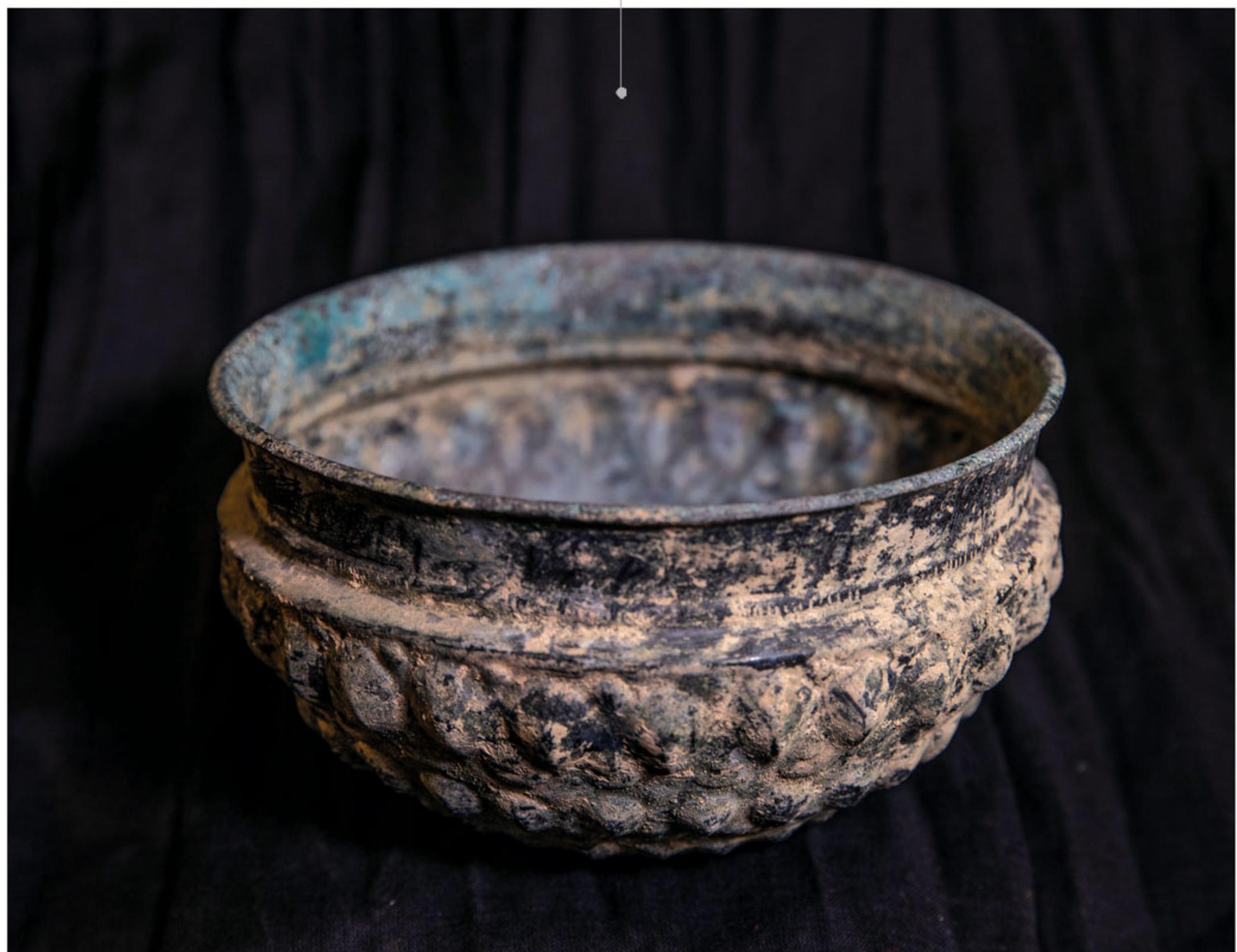
اقوام کلاسی زمانی که از طریق قفقاز وارد ایران شدند با خود هنری ماندگار را سوغات اوردند، این اقوام که جزء اولین گروهی بودند که در لرستان ساکن شدند، در بد و ورود خود شروع به ساخت ابزار و اشیاعی مثل: سنjac قفلی، آیینه، انگشت، گردنبند، فنجان، ابزار سوارکاری، ابزار جنگی که نشان از جنگاوری و سوارکاری ماهراهانه اجدادمان می‌دهد، مجسمه‌های حیواناتی مانند: گوزن، آهو، اسب و گاو، کاسه آبخوری و خنجر بوده است. این اشیاء ساخته شده همگی یک تفاوت بزرگ با دیگر ابزار و وسایل موجود در آن زمان داردو آن هم طرح و نقش‌های مزین شده بر روی پیکره شان است. در هرجای خاک حاصلخیز لرستان که حفاری بشود بی‌شک نشانه‌ای از هنرمندان چیره دست ایرانی نمایان خواهد شد و بی‌شک این هنر موجبات تعجب و شگفتی همگان را در پی دارد.

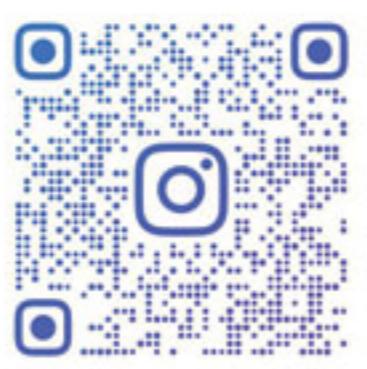
یکی از مناطق ساختمانی ایران در زمینه صنعت برنز، ناحیه لرستان است. لرستان در مرکز نوار غربی ایران و از مجموعه درهای تنگ و باریک و کوههای مرتفع تشکیل شده است.

لرستان را می‌توان خانه اشیا و وسایل قدیمی دانست زیرا جای جای این شهر با قدمت نشانه‌ای از زندگی بسیار کهن مردمان گذشته که در این منطقه زندگی می‌کرده اند می‌باشد و همراه با این سکونت‌ها و ایجاد فرهنگ‌های متفاوت اشیا و وسایلی ارزشمند به یادگار مانده است که "مفرغ" نمونه‌ای از هنرمندی در ساخت این اشیامی باشد. اما جهانیان و مردم ایران تا مدت‌های طولانی از وجود چنین ثروت گرانبهایی بی‌خبر بوده اند تا اینکه نشانه‌هایی از این اشیاء قیمتی در بازار عتیقه فروشی‌ها خودی نشان می‌دهد و باستان شناسان را به فکر فرو می‌برد و پس از کاووش‌های فراوان در این استان، به هنری نظری مردمان ایران که ترکیبی از هنر و صنعت می‌باشد دست می‌یابند.

کاووش‌ها و حفاری‌ها که گاهی با تلاش باستان شناسان خارجی از جمله "لویی واندنبرگ" (باستان شناس بلژیکی) و "رومانت گریشمن" (باستان شناس فرانسوی) همراه بوده، منجر به پیدا شدن اشیاعی شده است که عمرشان به هزاره سوم قبل از میلاد باز می‌گردد.

هر چند که نتیجه کاووش‌های باستان شناسان اروپایی منجر به کشف تمدن غنی ایران گشت اما با نکته‌ای منفی نیز همراه شد و این هم اینکه متابفانه این باستان شناسان وسایل کشف شده را همراه خود به کشورهایشان برندند و با این کار موجبات ارزش و اعتبار موزه‌هایشان را فراهم آوردند.

@KHORRAM_SHAFALUMS

